

ОРНІТОНАСЕЛЕННЯ ПАРКІВ МІСТА ЖИТОМИРА

Л.П. Ковальчук, Р.П. Власенко

Кафедра зоології Житомирський державний університет імені Івана Франка
Житомир, Україна

Проблема вивчення сучасного стану орнітонаселення урбанізованих територій на сьогоднішній день є досить актуально.

Тому метою нашого дослідження є вивчення сучасного стану орнітонаселення гідропарку та парку ім. Ю. О. Гагаріна в місті Житомирі у зимній період.

Для досягнення мети були поставлені такі завдання: встановити видовий склад орнітонаселення в зимовий період для досліджуваної території, вивчити і проаналізувати особливості біології зимових видів, характерних для даного біотопу.

У парках м. Житомира збереглися такі рідкісні дерева, як гінго, бук звичайний і бук червоний, дуб пірамідальний, дуб великоплідний, дуб вузьколистий, дуб червоний, фундук дводомний, горіх грецький, горіх Маньчжурський, Віргінія, туя східна, лох, бархат Амурський, гледичія колюча і гледичія безколючкова, липа великолистна, горіх медвежий та інші насадження. Частина дерев, які збереглися мають 300 – 350-ти – літній вік.

Матеріалом для написання даної роботи слугували особисті спостереження та матеріал зібраний студентами. Дослідження орнітонаселення гідропарку та парку ім. Ю.О.Гагаріна в околицях міста Житомира проводилися у зимовий період 2009 - 2010 років. В основу проведення обліків гніздового орнітонаселення покладено метод точкового картування та маршрутний метод обліку птахів з фіксованою смугою обліків.

Результати дослідження орнітофауни в зимній період показали, що домінуючими є представники ряду Горобцеподібні *Passeriformes* – 25 видів (71,42 %). Найчастіше зустрічалися такі види: сорока (*Pica pica*), грак (*Corvus frugilegus*), ворона сіра (*Corvus cornix*), сойка (*Garrulus glandarius*), синиця довгохвоста (*Aegithalos caudatus*), синиця велика (*Parus major*), повзик звичайний (*Sitta europaea*), горобець польовий (*Passer montanus*), снігур (*Pyrrhula pyrrhula*) та ін.

Субдомінуючі представники належать до ряду Соколоподібні *Falconiiformes* (11,42%) – яструб великий (*Accipiter gentilis*), лунь болотяний (*Circus aeruginosus*), яструб малий (*Accipiter nisus*), шуліка рудий (*Milvus milvus*); до ряду Дятлоподібні *Piciformes* (8,5%) – дятел строкатий (*Dendrocopos major*), дятел малий (*Dendrocopos minor*), дятел середній (*Dendrocopos medius*); до ряду Голубоподібні *Columbiformes* (5,7%) – голуб сизий (*Columba livia*), горлиця садова (*Streptopelia decaocto*). Ряд Совоподібні *Strigiformes* (2,8%) – Сова вухата (*Asio otus*). Отже, у межах території парків міста Житомира у зимовий період зустрічається 35 видів, що належать до 5 рядів.

За способом живлення птахи розподіляються таким чином: найбільшу кількість становлять комахоїдно-рослиноїдні – 13 видів (37,1%), птахи комахоїдні - 4 види (11,4%), хижі – 9 видів (25,7%), рослиноїдні – 5 видів (14,2%) та найменша кількість поліфаги – 4 види (11,4%).